

1351

A baix

(ALDC, VIII, 1982. A baix)

El concepte “a la part baixa”, “en una posició inferior respecte a allò que està més alt en direcció vertical” (DIEC, s. v. *davall*), s’expressa amb l’adverbi *baix* (s. XIV) (< llat. vg. BASSUS), que pot completar-se amb una preposició (*a baix*; *abaixo* 87, forma aragonesitzant; *a bai*, amb vocalització de [ʃ] final, com *de bai* 2, 3, *al bai* 1; *de baix* 103) o reforçar-se amb un altre adverbi (*aquí baix* 88, 145; *ací baix* 148, 178, 183; *aí baix* 161); recordem que l’adverbi pot dependre d’un verb estàtic (“està *baix*” 69, 190; “estic *baix*” 118) o de moviment (“passant *avall*” 50; “baixarem *a baix*” 131; “anar (a) *baix*” 141; *cap baix* 128).

Un altre significant té per base *avall*, amb les var. *davall* 50, 73 (< *de* + *avall* < AD VALLEM ‘cap a la vall’) i *a davall* 90, 98, 116.

Esporàdicament trobem l’alg. *a sota* 85.

Per a l’origen dels significants, veg. mapa 1353.

La major extensió correspon a *baix*, propi del val. i sud del Principat, on s’ha imposat la var. *a baix*, com en mall. i men., reduïda a *a bai* en ross.

Són mots normatius *baix*, *davall*, des del DOrt, 1917; *sota*, des del DG_I, 1932.

